

Egy nagy nemzedék tagja, amelynek képviselői Karinthy Frigyes, Molnár Ferenc, Szomory Dezső, Heltai Jenő, Szép Ernő, majd Nagy Endre, Kellér Dezső, Vadnai László, Rejtő Jenő. A Nyugat vígjátékírói köre, és az utánuk következő nemzedékek, valamennyien polgári írók, kabarészerzők.

Nóti Adynak is kortársa, bár pár nemzedékkel később alkotott. 1892-ben született, a partiumi Tasnádon. Jogot végzett Kolozsvárott, majd újságíró lett. A húszas években a Teréz körüli Színpadnak dolgozik. Itt találunk egymásra Salamon Bélával, aki megannyi vígjátékának, köztük a Lepsénynek a főszerepét játszotta. Salamon a tenyeres-talpas (és lúdtalpas), csetlő-botló, de furfangos pesti kispolgár megtestesítője Nóti vígjátékaiban.

Ahogy Nóti Károly is az örök pesti polgár és kispolgár színpadra fogalmazója. Molnár Ferencnél grófok, hercegek, vagy gyakran arisztokraták a főhősök. Nótinál mindig kispolgárok. Módos pesti ügyvédek, kistisztviselők, ügynökök, kedves pesti linkek, lecsúszott egzisztenciák. Nóti bohózatok témái: könnyű szerelmek, házastársi hűtlenkedések, megcsalások, félrelépések, és örökös félreértések. A vígjátéki helyzetek alapja: a félreértés. Úgy belegabalyodnak a vígjátéki helyzetekbe a szereplők, hogy végül nem tudnak kimászni belőlük. A bohózatok helyszíne legtöbbször a pesti polgár lakása. „Mondd, fiam” – kezdődik gyakran a dialógus a házastársak között, akik mindig zsörtölődnek, civakodnak, féltékenykednek.

Nóti sok száz híres bohózatot írt, nagy részük a hajdani Színházi Életben jelent

meg: a Lepsénynél még megvolt, A csillár, Majd a jegenye, az Óvatos ember, A nagy költő, és így tovább.

Salamon Bélán kívül a kor neves komikusai játszották alakjait, Latabár Kálmántól Kazal Lászlóig, Kiss Manyitól Feleki Kamillig, Greguss Zoltántól Haumann Péterig.

A harmincas évek első éveiben Nóti Berlinben él, forgatókönyveket ír. Egyiket a másik után. (Három-négy év alatt kb. harminc film forgatókönyvét.) Berlin akkor a filmvilág központja. Sok német, magyar, és angol film stábjában szerepel a neve. Sokszor négerben kényeszerűl írni.

Hitler 1933-ban hatalomra jut, ekkor Nóti nem Amerikába megy, mint sok pályatársa, hanem, kalandvágyból, hazajön Pestre. Folytatja vígjátékszerzői munkáját, legtöbbször négerként. A fasizmus, a nyilas korszak után pár év múlva vigasztalóként végigkacaghatja a Rákosi korszakot. Szocialista kabarébrigádban kényeszerűl építeni a kommunizmust. Hatvan éve, 1954-ben hunyt el. Sok száz bohózat, százötvennél több filmforgatókönyv és film marad utána.

A poénjai ma is briliánsak. Mert eleven az a pesti humor, aminek utolérhetetlen mestere és művésze volt.

Nevetni a legjobb dolgok közé tartozik. Nevettetni az egyik legnehezebb színpadi feladat.

Jól nevetetni kevesen tudnak. Egyikük Nóti Károly.

Kovács Dezső
színháztörténész, a *Criticai lapok*,
Színház c. folyóirat színházkritikusa

Kovács Dezső

Zongoraavató a februári Zeneagapén

2014. február 2-án az örmény katolikus szentmise után zenei agapéra gyűltünk össze, mely összejövetel zongoraavató is volt egyben: a jóreg bécsi mechanikájú hangszer helyett új zongorája lett az Orlay utcai örmény gyűjtemény szalonjának.

Kerek évfordulókhoz kapcsolódott ez a zenei est. Frédéric Chopin halálának 165-ik, valamint George Sand születésének 200-ik évfordulójára emlékeztünk. F. Chopin, a romantikus zenei stílus meghatározó alakjának, kora ünnepezt zongoraművészenek és zeneszerzőjének életútját és utolsó műveit hallhatuk *Szilvay Ingrid* lebilincselő előadásában.

A mai napig a legnépszerűbb, legtöbbet játszott, legkönnyebben felismerhető és megjegyezhető komponista csaknem kizárólag zongorára írt, mely hangszer az emberi hangot hivatott életre kelteni a szerző szándékai szerint. A „zongora poétájának” zenéje hihetetlen gazdagsággal fejezi ki a lélek legbelsőbb, titkos rezdüléseit, és az általa létrehozott hangulatok a leggyöngédebb érzelmektől a drámai szenvedélyig, a himnikus emelkedettségtől a filozofikus elmélyültség millió árnyalatát járnak be.

Megtudtuk, hogy kora, az 1830-40 évek a zongora virágkora és a népies romantikus muzsika megjelenésének kora volt. Chopin, a lengyel anyától és francia apától született világjáró lángész ugyanakkor lánglelkű lengyel hazafi is volt, aki a lengyel népzene számos fordulatát emelte be a műzenébe. Klasszikus mestereken iskolázott formaérzékeléssel az új műfajokban, mint a mazurka és polonéz is utánozhatatlanul eredetileg alkotott.

Szilvay Ingrid és
Vörösváry Márton

Tragikusan rövid (39 éves) életét a zene mellett az akkor halálos kórral, a tuberkulózissal vívott harc és egy ellentmondásokkal teli, viharos szerelem határozta meg. Amandin Aurore Dupin, Dudevant báróné, akit az irodalomtörténet George Sand férfi írói álnéven tisztel, 1836-ban lépett Chopin életébe. Liszt Ferenc kedvesének, Marie d'Goult grófnő szalonjában találkoztak. Különös párt alkotott a szinte nőiesen érzékeny lelkű, gyenge

fizikumú férfi és kora erkölcsi szokásaira fittyet hányó, féktelen, szenvedélyes, férfias ruhákat hordó, szivarozó, gyermekeit írásból eltartó írónő. A kortársak visszaemlékezései szerint kapcsolatuk tizenegy éve alatt a hölgy anyai gondoskodással vette körül szerelmét, és mindent megtett azért, hogy a nagybeteg kínjait enyhítse. Együttélésüknek mégis a férfi vetett véget halála előtt két évvel. G. Sand Chopin huszonhét évvel élte túl, és az örök lázadó írónő az 1848-as forradalom leverése után visszaköltözött Párizsból vidéki birtokaira. Unokáinak bölcs és szerető nagyanyjaként meséket írt. Temetésén Victor Hugo levelét olvasták fel, mely így kezdődött: „Halottat siratok és halhatatlant üdvözlök”.

A koncerten Chopin utolsó művei, a noktürnök és mazurkák hangzottak el, melyeket a nagy kortárs és barát, Liszt Fe-

renc így jellemzett: „Kacérságok, hívságok, fantáziák, vonzódások, elégiák, homályos indulatok, szenvedélyek, győzelmek olyan harcok nyomán, amelyeket a nyugalomért vagy mások kegyéért vívtak – mindezek az indítékok találkoznak ebben a zenében.”

Chopin, a hazafi, kinek szívét kívánsága szerint a varsói Szt. Kereszt templom egyik oszlopában őrzik, úgy vélte, hogy „... a zenének nincs hazája – a világmindenség az otthona”. Zenéjének ez az egyetemessége oka annak, hogy a mai napig

élő, szerethető és szívünkbe hatoló muzsika ez. Egy univerzális nyelv, melyet értünk és nekünk szól.

Az Orlay utcai est kicsit emlékeztetett a Chopin-korabeli szalonokra, ahol a zeneszerző, az előadóművész és a hallgatóság szerves egységet alkotott, és együtt élte át a csodát, amit zenének nevezünk.

Kicsik és nagyok együtt rezonáltak a halhatatlan muzsika mondanivalójára.

A zenei agapé „terüljastallal” zárult mindannyiunk örömére.

GG

Zeneagapé 2014. március 2-án

Kb. 17,30 órakor, az örmény katolikus szentmise után a Budapest, XI. kerület, Orlay u. 6. szám alatti Örmény Katolikus Plébánián. Fellép:

Vörösváry Márton ifjú hegedű- és zongoraművész

1994. június 16-án született Budapesten. Édesanyja Kotilla Ilona, akinél korán megmutatkozott a zene iránti fogékonysága, 4 éves korában kezdett el hegedülni és 8 évesen a zongora is kedvenc hangszere lett. Énekzene tanári képesítést

szerzett. A karvezetői diploma megszerzése után rendszeresen vezetett iskolai énekkarokat.

Édesapja Vörösváry Gábor Csík-szeredában született, édesanyja ágán a szamosújvári örmény Pakulár család sarja. Fiatal korában 7 évig zongorázott. Felsőfokú tanulmányait a kolozsvári Babes-Bolyai Tudományegyetemen folytatta, biológus, növényrendszertani – növényföldrajzi ökológus.

Testvére Vörösváry Ibolya 1993.-ban született, hegedű tanulmányait 4 évesen kezdte, majd brácsázni a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskolában tanult, 2012-ben felvételt nyert a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem klasszikus brácsa szakára. He-

gedű tanulmányai során számos verseny résztvevője és díjazottja.

Márton 5 éves korában kezdett hegedülni az Újpesti Erkel Gyula zeneiskolában, tanára Skripeczky Istvánné. Ugyanott 7 éves korában kezdett zongorázni, tanára Sebestyenné Zádor Ilona.

2006-ban 11 évesen felvételt nyert a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem előkészítő tagozatának hegedű szakára. Tanára Somogyi Péter egyetemi tanársegéd.

2009-ben felvették a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola és Gimnázium zongora szakára. Tanára Faddi Sára zongoraművész.

2012-ben sikeresen felvételizett a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem klasszikus hegedű szakára. Tanára Somogyi Péter egyetemi tanársegéd.

2013-ban felvették a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem klasszikus zongora szakára. Tanárai Falvainé Keveházi Gyöngyi és Gulyás István művésztanárok.

Eredményei:

- XI. Országos Koncz János hegedűverseny, Területi válogató I. helyezett (Budapest, 2004)
- XI. Országos Koncz János hegedűverseny II. helyezette (Szombathely, 2004)
- VIII. Országos Kodály Zoltán szolfézs- és népdaléneklési verseny III. helyezette (Debrecen, 2005)
- Rotary Club által megrendezett Nemzetközi Zenei Versenyen összetettben 9. hegedűben 5. helyezett (Moszkva, Oroszország 2005),
- I. Rados Dezső hegedűversenyen I. helyezést ért el (Budapest, 2006),
- III. Országos Zeneiskolai Ferenczy György zongoraverseny (Budapest, 2007)
- I. helyezett
- Különdíj Chopin mű legszebb előadásáért
- III. Zathureczky Ede Hegedűverseny, Különdíj (Budapest, 2008)

- III. Budapesti Nemzetközi Chopin Zongoraverseny (Budapest, 2008) III. helyezett.
  - Különdíj a Bartók mű előadásáért
  - V. Telemann Nemzetközi Hegedűverseny IV. helyezett (Poznan, Lengyelország 2010),
  - 17. Fialat Virtuózok Nemzetközi Hegedűverseny (Zágráb, Horvátország, 2011) I. díj,
  - Különdíj a Paganini etűd legjobb előadásáért,
  - Zágráb város Nagydíja (Zágráb, Horvátország, 2011),
  - Kloster Schöntal Nemzetközi Hegedűverseny, középdöntő (Németország, 2011)
  - Lions Nemzetközi Hegedűverseny II. díj (Rastatt, Németország, 2011),
  - XIV. Országos Szakközépiskolai Zongoraverseny, I. helyezett (Békéscsaba, 2011),
  - V. Budapesti Chopin Zongoraverseny, Finalista (Budapest, 2012)
  - 20. Fialat Virtuózok Nemzetközi Zongoraverseny III. díj (Zágráb, Horvátország, 2014)
- Ezen a nagy megmérettetésen 16 ország versenyzői vettek részt, melyen Magyarországot egyedül képviselte.

Rendszeres résztvevője hazai és nemzetközi mesterkurzusoknak (Balassagyarmat, Békés-Tarhos, Budapest, Nagyvárad, Morges).

Zeneagapé az Örmény Katolikus Plébánián

(Budapest XI. ker., Orlay u. 6.)

Az év harmadik zeneagapéja március 30-án – a 16.30 órakor kezdődő örmény katolikus szentmise után – lesz, várhatóan *Mártonffy Miklós* előadóművész zongorázik és énekel.

Szongoth Gábor